SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1638

av Olle Olson (M)

Sfi som leder till arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en samlad reform av utbildningen i svenska för invandrare med arbete som huvudsakligt mål, där undervisningen i högre grad inriktas på yrkessvenska och kombineras med yrkesutbildning, praktik eller arbete, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa en resultatbaserad ersättning till anordnare av utbildning i svenska för invandrare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för den som har ett arbete att samtidigt läsa svenska för invandrare, bl.a. genom undervisning på arbetsplatsen och flexibla studieformer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Svenska språket är en viktig nyckel till arbete, och arbete är en avgörande del av integrationen. Den som lär sig svenska har bättre möjligheter att försörja sig själv och bli en del av samhället. Därför har kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) en central roll i integrationspolitiken.

I dag fungerar sfi inte tillräckligt väl. Av de elever som påbörjade utbildningen 2018 hade mer än var tredje inte avslutat någon kurs med godkänt betyg inom fem år (Skolverket 2024). Många avbryter också sina studier. En del gör det för att de har fått arbete, medan andra lämnar utbildningen utan att ha nått sina språkliga mål. För många blir vägen genom sfi onödigt lång, samtidigt som goda kunskaper i svenska är viktiga för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden.

Den moderatledda regeringen har tagit viktiga steg för att förbättra utbildningen. Sedan den 1 januari 2026 är rätten att delta i sfi som huvudregel begränsad till tre år, med möjlighet till förlängning vid särskilda skäl. Syftet är att göra utbildningen mer sammanhållen och effektiv. Nya kursplaner har också tagits fram för att bättre anpassa undervisningen efter elevernas olika förutsättningar och behov. Det är viktiga reformer att bygga vidare på. Nästa steg bör vara att stärka kopplingen mellan svenskundervisningen och arbetslivet.

Sfi bör i högre grad utformas så att utbildningen ger de språkkunskaper som behövs för att komma i arbete och bli självförsörjande. Undervisningen bör därför ha en tydligare arbetslivsanknytning och i större utsträckning kunna kombineras med yrkesutbildning, praktik eller arbete. Kombinationsutbildningar, där sfi läses tillsammans med en yrkesutbildning, kan förkorta vägen till arbetsmarknaden genom att eleverna utvecklar sina språkkunskaper samtidigt som de lär sig ett yrke. Sådana utbildningsformer bör bli ett mer etablerat inslag i sfi i hela landet, med hänsyn till elevernas olika förutsättningar.

Även ersättningen till utbildningsanordnarna behöver i högre grad uppmuntra goda resultat. I dag varierar ersättningsmodellerna, och kopplingen mellan ersättning och elevernas faktiska språkutveckling är inte alltid tydlig. Det finns därför skäl att utveckla modeller som i större utsträckning premierar kvalitet och progression. En modell för resultatbaserad ersättning har tidigare utretts (SOU 2022:17). Ett sådant system skulle kunna ge utbildningsanordnarna tydligare incitament att förbättra undervisningen och hjälpa fler elever att nå målen. Ersättningen behöver samtidigt utformas så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och så att kvaliteten i utbildningen inte äventyras.

Den som har fått ett arbete ska inte behöva välja mellan jobbet och möjligheten att fortsätta lära sig svenska. Undervisning på arbetsplatsen eller på tider som går att kombinera med arbete kan göra det lättare att utveckla språkkunskaperna parallellt med arbetslivet. Regeringen bör därför överväga hur förutsättningarna för arbetsplatsförlagd och flexibel sfi kan förbättras.

Genom att stärka kopplingen mellan sfi och arbetslivet, utveckla ersättningsmodellerna och skapa bättre möjligheter att kombinera studier med arbete kan utbildningen i högre grad bidra till språkutveckling, egen försörjning och integration.

Olle Olson (M)